

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

23 ביולי 2003

49

כ"ג בתמוז התשס"ג

עמוד

הצעת חוק אימוץ ילדים (תיקון מס' 4), התשס"ג-2003 593

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק אימוץ ילדים (תיקון מס' 4), התשס"ג-2003

1. בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 128 – תיקון סעיף 128 (1) בסעיף קטן (א), בהגדרה "תושב ישראל", במקום "תושב קבע המתגורר בישראל" יבוא "אזרח ישראלי, או מי שניתנו לו אשרת עולה, תעודת עולה או רישיון לישיבת קבע, המתגורר בישראל" ובסופו יבוא "או לפחות שנים עשר חודשים מתוך שמונה עשר החודשים שקרמו להגשת הבקשה":

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 128 לחוק האימוץ קובע כי אימוץ בין-ארצי יבוצע באמצעות עמותה שהוכרה על ידי שר המשפטים ושר העבודה והרווחה (להלן – עמותה מוכרת). עמותות מוכרות פועלות בישראל זה כמה שנים אשר במהלכן הצטבר ניסיון והוסקו מסקנות בכל הנוגע ליישומן של הוראות תיקון מס' 2.

מטרתו של החוק המוצע לתת מענה לבעיות השונות שהתעוררו במהלך הפעלתן של הוראות תיקון מס' 2, וליישם את המסקנות שנלמדו לאורך תקופה זו.

כללי

בחוק אימוץ ילדים (תיקון מס' 2), התשנ"ו-1996 (להלן – תיקון מס' 2) תוקן חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (להלן – חוק האימוץ), ונקבעו בו הוראות להסדרת אימוץ בישראל של ילד ממדינת חוץ (להלן – אימוץ בין-ארצי), וזאת בהתאם להוראות אמנת האג ברבר ההגנה על ילדים ושיתוף הפעולה לגבי אימוץ בין-ארצי, משנת 1993 (להלן – האמנה). שישראל היא צד לה.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 293; התשנ"ח, עמ' 295.

593

הצעות חוק – הממשלה, 49, כ"ג בתמוז התשס"ג, 23.7.2003

(2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וכן מידע המצוי בידי פקיד סעד שהוסמך לפי הוראות סעיף 36(ב), הנוגע לכשירותו של המבקש להיות הורה מאמץ".

תיקון סעיף 28 ח2. בסעיף 28(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:

"(א4) מידע שקיבלה מפקיד סעד הנוגע לכשירותו של המבקש להיות הורה מאמץ".

תיקון סעיף 28 כב3. בסעיף 28(ב) לחוק העיקרי, במקום "של שנתיים" יבוא "שלא תעלה על שנתיים".

ד ב ר י ה ס ב ר

להגיש בקשה כאמור גם למי שהתגורר בישראל במשך שנה מתוך שמונה עשר החודשים שקדמו להגשת הבקשה.

כמו כן מוצע להבהיר כי תושב ישראל כולל מי שניתנה לו אשרת עולה, תעודת עולה או רישיון לישיבת קבע בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 וכן אזרח ישראלי, המתגוררים בישראל למשך אחת מהתקופות הקבועות בהגדרה (לסעיף 1(ו)).

סעיף 28(ב) לחוק האימוץ קובע כי על המבקש כהגדרתו בסעיף 28(א) לצרף לבקשתו לפי הסעיף האמור טופס ויתור על סודיות רפואית והסכמה לקבלת מידע מהמרשם הפלילי. מידע זה ראוי שיהיה לפני העמותה המוכרת בבואה לדון בבקשה לאימוץ בין-ארצי, לצורך בחינת כשירותו של המבקש והתאמתו לאימוץ לפי הוראות סעיף 28 לחוק האימוץ. מוצע, כדי לאפשר לעמותה המוכרת לקבל תמנה שלמה ככל האפשר בנוגע ליכולתו של המבקש לאמץ ילד באימוץ בין-ארצי ולערוך חוות רעת מתאימה בענין זה, לכלול בחומר שגורש המבקש לצרף לבקשתו לפי הסעיף האמור גם הסכמה לקבלת מידע המצוי בידי פקיד סעד שהוסמך לפי הוראות סעיף 36(ב) לחוק האימוץ, אשר הגיע לידיו לצורך בקשה שהוגשה על ידי אותו מבקש לאמץ ילד ישראלי (לסעיף 2(ו)).

במקביל מוצע לתקן את סעיף 28(א) לחוק האימוץ, שענינו בדיקת כשירות המבקש, ולקבוע כי על העמותה המוכרת לבדוק גם מידע כאמור בסעיף 2(ו) המוצע, לצורך קביעת כשירותו של המבקש להיות הורה מאמץ (לסעיף 2).

סעיף 3 סעיף 28 כב3 לחוק האימוץ, שענינו הכרה בעמותה, קובע בסעיף קטן (ב) כי שר המשפטים ושר העבודה והרווחה (להלן - השרים) רשאים להכיר בעמותה שהתקיימו לגביה התנאים לפי חוק האימוץ לתקופה של שנתיים. ותקופה זו ניתנת להארכה לתקופה של עד שנתיים נוספות (להלן - תקופת ההארכה). מוצע להבהיר כי השרים רשאים להכיר בעמותה גם לתקופה של פחות משנתיים, כפי שהרבו קיים לגבי תקופת ההארכה.

החוק המוצע נועד לקדם את ההגנה על זכויות ילדים ולשמור על טובת הילד בכל הנוגע לאימוץ בין-ארצי ולאימוץ של ילד שנעשה במדינת חוץ כמפורט בהצעת חוק זו, בהתאם למגמה הקיימת בחוק האימוץ ולפיה כל החלטה בענין אימוץ ילד לפי הוראות החוק האמור תיעשה לטובת הילד המיועד לאימוץ.

סעיפים סעיף 28 לחוק האימוץ, שענינו בקשה 1 ו-2 לאימוץ בין-ארצי, קובע בסעיף קטן (א) לאמור:

"בקשה לאימוץ בין-ארצי

28. (א) בקשה לאמץ ילד ממדינת חוץ תוגש לעמותה מוכרת בידי תושב ישראל (להלן - המבקש) לענין אימוץ בין-ארצי, "תושב ישראלי" - תושב קבע המתגורר בישראל לפחות שלוש שנים מתוך חמש השנים שקדמו להגשת הבקשה".

תנאי התושבות בישראל הנדרש מהמבקש לפי הסעיף האמור נועד לאפשר לעמותה המוכרת בבואה לדון בבקשה לאימוץ בין-ארצי להכיר מקרוב את המבקש במקום מושבו הקבוע ולערוך כראוי את הבדיקות הנדרשות לצורך קביעת כשירותו והתאמתו להיות הורה מאמץ, וכן למנוע מצבים שבהם ישמש מנגנון האימוץ הבין-ארצי כלי לאימוץ בישראל בידי מי שאין לו כל זיקה לישראל.

עם זאת, הניסיון שהצטבר במהלך תקופת הפעלתן של הוראות תיקון מס' 2 הראה, כי התנאי לענין המגורים בישראל שנקבע בהגדרה "תושב ישראלי" לצורך הגשת בקשה לאימוץ בין-ארצי, הוא מחמיר מדי, שכן לפי ההגדרה כנוסחה היום מי שהוא בעל זיקת תושבות משמעותית לישראל, למשל מי שנולד בישראל וגר בה במשך שנים אך נעדר ממנה לתקופה זמנית מסיבות אישיות או לצורך שליחות לאומית, אינו רשאי להגיש בקשה לאימוץ בין-ארצי אלא לאחר שימתין עד לחלוף שלוש שנות מגורים בישראל מתוך חמש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

לפיכך מוצע להוסיף להגדרה "תושב ישראלי" חלופה נוספת שתקצר את משך הזמן הנדרש למגורים בישראל בטורם הגשת בקשה לאימוץ בין-ארצי ותאפשר

4. בסעיף 28 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 28

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) הגמול או השכר שמשלמת העמותה למנהליה, ולמי שמועסק על ידה או פועל מטעמה, הוא סביר ביחס לעבודה שהם מבצעים או לשירותים שהם נותנים";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום פסקאות "(1) עד (4)" יבוא "(1) עד (5)".

5. בסעיף 28(ג) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "או אישור ממדינת החוץ ולפיו תהא העמותה רשאית לפעול באימוץ בין-ארצי באותה המדינה; אישור כאמור בסעיף קטן זה יצורף כשהוא מתורגם לעברית באישור נוטריון".

6. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום "לא תגבה עמותה מוכרת תשלומים בעבור" יבוא "עמותה מוכרת לא תדרוש ממבקש, לא תגבה ולא תקבל ממנו במישרין או בעקיפין, תשלומים בעבורה או בעבור אחר, בעד".

7. בסעיף 28(א) לחוק העיקרי, במקום הסיפה החל במילים "אלא אם כן" יבוא "אם אישרה הרשות המרכזית או קבע בית המשפט כי האימוץ אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור".

ד ב ר י ה ס ב ר

"תשלומים"

28. לא תגבה עמותה מוכרת תשלומים בעבור פעילותה באימוץ בין-ארצי בארץ ובמדינת החוץ, אלא בעבור הוצאות שהוציאה כפועל בפעילותה באימוץ כאמור, ובעבור שירותים שקבע שר העבודה והרווחה, הכל בשיעור שלא יעלה על הסכומים המרביים שקבע, ורשאי הוא לקבוע סכומים כאמור במטבע חוץ.

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהבהיר כי הסכום המרבי שאותו רשאית עמותה מוכרת לדרוש, לגבות או לקבל בקשר לפעילותה באימוץ בין-ארצי, כפי שהוא קבוע בתקנות אימוץ ילדים (תשלומים מרביים לעמותה מוכרת), התשנ"ח-1998, כולל כל תשלום הקשור בפעילות העמותה המוכרת באימוץ בין-ארצי, בין אם שולמו לעמותה ישירות או ששולמו לאחר בקשר לפעילות העמותה. זאת, כדי לננוע מצבים שבהם למרות הגבלת הסכומים הקבועה בתקנות האמורות, אשר הפרתה מהווה עבירה פלילית, נדרשים מבקשים לשלם כפועל בעבור אימוץ בין-ארצי סכומים גבוהים יותר מהסכום המרבי שנקבע באותן תקנות.

7. סעיף 28 לחוק האימוץ, שענינו אימוץ בין-ארצי בהתאם לדין הזר, קובע בסעיף קטן (א) כי כסך דין או צו אימוץ ילד על ידי המבקש שניתן על ידי בית משפט או רשות מינהלית מוסמכת במדינת חוץ, יוכר כאימוץ לפי הוראות חוק האימוץ ממועד פסק הדין או הצו האמורים, אלא אם כן קבע בית המשפט כי האימוץ מנוגד לתקנת הציבור או לטובת הילד. לשם יישום הוראה זו, קובעת תקנה 6(א) (2) לתקנות פנקס האימוצים, התשכ"ד-1964, שענינה רישום אימוץ בין-ארצי, כי תנאי לרישום אימוץ

סעיף 4 סעיף 28 לחוק האימוץ, שענינו תנאים להכרה בעמותה, קובע את התנאים שעל השרים לבחון לצורך הכרה בעמותה לאימוץ בין-ארצי. כדי להדגיש את היותה של עמותה כאמור גוף הפועל שלא למטרת רווח, מונע להוסיף לתנאים הקבועים בסעיף 28 תנאי נוסף שלפיו הגמול או השכר שמשלמת העמותה למנהליה ולמי שמועסק על ידה או שפועל מטעמה, יהיה סביר ביחס לעבודה שהם מבצעים או לשירותים שהם נותנים.

סעיף 5 סעיף 28 נכזה לחוק האימוץ, שענינו בקשה להכרה בעמותה, קובע בסעיף קטן (ג) כי לבקשה כאמור יצורף אישור ממדינת החוץ שבה מבקשת העמותה לפעול, שיסמך את העמותה המוכרת אם תוכר בישראל, לפעול באימוץ בין-ארצי באותה המדינה. בכמה מדינות המוסרות ילדים לאימוץ מחוץ לתחומן לא קיים הליך של הכרה בעמותות זרות לשב ביצוע האימוץ האמור, אך הן מאפשרות לעמותות ממדינות חוץ לפעול בהן כמתוכות או כמסייעות למי שמבקש לאמץ. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 28(ג) לחוק האימוץ ולקבוע, כי לגבי אימוץ הנעשה באותן מדינות תצורף העמותה המבקשת הכרה אישור ממדינת החוץ ולפיו היא רשאית לפעול באימוץ בין-ארצי באותה המדינה, כמו כן, מוצע לקבוע כי אישוריה ממדינת חוץ אשר על העמותה לצרף לבקשה לפי סעיף 28(ג) לחוק האימוץ, יצורפו כשהם מתורגמים לעברית באישור נוטריון.

סעיף 6 סעיף 28 לחוק האימוץ שענינו תשלומים, קובע לאמור:

הוספת סעיף 31א 8. אחרי סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא:

31א. (א) נתנו בית משפט או רשות מינהלית מוסמכת במדינת חוץ פסק דין או צו לאימוץ ילד על ידי אדם שבמועד פסק הדין או הצו האמורים (בסעיף זה – מועד האימוץ) לא היה תושב ישראל, יהיה דינו של האימוץ כדין אימוץ על פי חוק זה ממועד האימוץ, בהתקיים התנאים המפורטים להלן, אלא אם כן קבע בית המשפט כי האימוץ מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור:

“אימוץ ילד ממדינת חוץ על ידי מי שאינו תושב ישראל”

(1) המאמץ היה, במועד האימוץ, תושב מדינת החוץ שנתנה את פסק הדין או את צו האימוץ או שהיה תושב מדינת החוץ שהכירה בפסק הדין או בצו האימוץ, במועד ההכרה;

(2) האימוץ הוא על ידי איש ואישתו יחד או על ידי יחיד;

(ב) בסעיף זה –

“איש ואישתו” – לרבות איש ואישה שהם ידועים בציבור;

“תושב ישראל” – כהגדרתו בסעיף 28 ואלו לענין זה בכל מקום בהגדרה האמורה, במקום “שקדמו להגשת הבקשה” יבוא “שקדמו למועד האימוץ”.

9. בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ”ה-1965², בסעיף 20 –

תיקון חוק מרשם האוכלוסין

(1) האמור בו יסומן “א” וכו’, בסופו יבוא “או בפסק הדין לאימוץ, לפי הענין, בהתקיים אחד מאלה:

דברי הסבר

להכיר בפסקי חוץ מאותו סוג, בשל העדרם של הסכמים בין ישראל למדינות חוץ לענין הכרה בפסק דין או בצו אימוץ שניתנו באותן מדינות, לא ניתן כיום להכיר בפסק דין או בצו שניתנו במדינת חוץ לפי הוראות סעיף 31א לחוק האמור.

לפיכך מוצע להוסיף הוראה בחוק האימוץ שענינה אימוץ ילד ממדינת חוץ על ידי מי שאינו תושב ישראל.

על פי המוצע יוכר אימוץ שנעשה על פי פסק דין או צו אימוץ שניתנו במדינת חוץ כאימוץ לפי הוראות חוק האימוץ, אם נעשה על ידי מי שבמועד מתן פסק הדין או הצו האמורים (להלן – מועד האימוץ) לא היה תושב ישראל ובהתקיים שאר התנאים הקבועים בסעיף המוצע, אלא אם כן קבע בית המשפט כי האימוץ מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור, זאת, כדי למנוע ממי שהוא תושב ישראל לאמץ ילד במדינת חוץ שלא בהתאם להסדרים הקבועים לענין אימוץ בין-ארצי בחוק האימוץ. הואיל ומדובר בהכרה בפסק חוץ שניתן בעה שהמאמץ לא היה תושב ישראל אלא נתון לסמכות השיפוט ולדיניה של מדינת חוץ, מוצע להרחיב את תנאי ההכרה באימוץ לעומת התנאים הנדרשים לשם הכרה באימוץ בישראל, כך למשל מוצע להכיר גם באימוץ שנעשה על ידי מאמץ יחיד או מאמצים ידועים בציבור כאימוץ שנעשה לפי הוראות חוק האימוץ.

בין-ארצי בפנקס האימוצים הוא קבלת אישור מהרשות המרכזית כמשמעותה בסעיף 28 לחוק האימוץ כי האימוץ אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור, לפי התקנה האמורה הפניה לבית המשפט לשם קבלת אישורו לאימוץ בין-ארצי נדרשת רק במקרים שבהם סבורה הרשות המרכזית כי האימוץ מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור.

מוצע לתקן את סעיף 28 לחוק האימוץ ולקבוע בו במפורש כי אימוץ בין-ארצי בהתאם לדין חוץ יוכר, לכל דבר וענין, כאימוץ לפי הוראות חוק האימוץ, לאחר שאישרה הרשות המרכזית או קבע בית המשפט כי הוא אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור.

סעיף 8 חוק האימוץ בנוסחו היום אינו קובע הסדרים לענין הכרה בפסק דין או בצו אימוץ שניתנו במדינת חוץ, אלא אם כן מדובר בפסק דין או בצו אימוץ שניתנו למטרת אימוץ בין-ארצי כאמור בסעיף 28 לחוק האימוץ.

סעיף 11 לחוק אכיפת פסקי חוץ, התשי”ח-1958, שענינו הכרה בפסקי חוץ, קובע בסעיף קטן (א) כי בית משפט או בית דין בישראל יכיר בפסק שניתן במדינת חוץ אם התמלאו לגביו התנאים הקבועים בסעיף, ובהם קיומו של הסכם עם מדינת החוץ שבו התחייבה ישראל

² ס”ח התשכ”ה, עמ’ 270; התשנ”ה, עמ’ 180.

(1) ניתן צו אימוץ בישראל על ידי בית משפט לענייני משפחה או בית דין מוסמך, לפי הוראות חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (בסעיף זה – חוק האימוץ);

(2) ניתן צו אימוץ מחוץ לישראל ודינו של האימוץ, לפי הוראות סעיפים 28 או 31 לחוק האימוץ, כדין אימוץ לפי אותו חוק;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) היה לפקיד רישום, לאחר שרתייעץ עם פקיד סעד ראשי שהוסמך לפי הוראות סעיף 36(ב) לחוק האימוץ, חשש כי אימוץ ילד לפי צו אימוץ או פסק דין שניתנו במדינת חוץ, כאמור בסעיף 31 לחוק האימוץ, מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור, או כי לא התקיים הנאי מהתנאים שבסעיף 31 לחוק האמור, רשאי הוא להתנות את הרישום בקבלת פסק דין מבית משפט לענייני משפחה הקובע כי האימוץ אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור או כי התקיים התנאי האמור, לפי הענין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע משאר סמכויות פקיד רישום לפי הוראות חוק זה."

10. בחוק האזרחות, התשי"ב-1952³ –

(1) בסעיף 4ב –

(א) האמור בו יסומן "(א)" ובו –

(1) במקום פסקה 1 יבוא:

"(1) הוא אומץ בישראל לפי הוראות חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (בסעיף זה – חוק האימוץ), או שהוא אומץ מחוץ לישראל ודינו של האימוץ לפי הוראות סעיף 28 לחוק האימוץ כדין אימוץ לפי אותו חוק, ובלבד שביום האימוץ אביו או אמו המאמצים דיו אזרחים ישראלים;

(2) בפסקה (2), במקום הסיפה החל במילים "ובלבד שהמאמצים" יבוא "ודינו של האימוץ לפי הוראות סעיף 31 לחוק האימוץ כדין אימוץ לפי אותו חוק ובלבד שניתנה הסכמת שני ההורים המאמצים";

ד ב ר י ה ס ב ר

אלא שעל אף ההוראות האמורות נעשו מאז חקיקת תיקון מס' 2 נוספות רבים להבאת ילדים לישראל למטרת אימוץ תוך עקיפת הוראות חוק האימוץ, ופניה כדיעבד לפקיד רישום לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק מרשם האוכלוסין), ולשר הפנים לפי חוק האזרחות, התשי"ב-1952 (להלן – חוק האזרחות), כדי שייבשירו את האימוץ האמור.

לפיכך מוצעים בסעיפים 9 ו-10 תיקונים בחוק מרשם האוכלוסין ובחוק האזרחות ולהבהיר את סמכויותיהם של פקיד הרישום ושל שר הפנים בנוגע להכרה בצווי אימוץ, ליצור אחידות בחקיקה לענין התנאים להכרה בישראל בצווי אימוץ זרים ולמנוע מצבים שבהם ייחשב ילד כמאומץ לענין רישום כמרשם האוכלוסין או לענין קבלת אזרחות, בעוד שלענינים אחרים לא ייחשב כאמור.

סעיפים 9 ו-10 האמור בתיקון מס' 2 וענינו כניסה ללא תותר כניסה לישראל של ילד למטרת אימוץ בין-ארצי, אלא לפי הוראות חוק האימוץ. סעיף 33(א) לחוק האימוץ קובע עבירה פלילית שדינה שלוש שנות מאסר למי שמוכר, מקבל או מחזיק ילד למטרת אימוץ בין-ארצי שלא לפי הוראות חוק האימוץ.

מטרתן של הוראות אלה למנוע עקיפתם של ההסדרים הקבועים באמנה ובחוק האימוץ לענין אימוץ בין-ארצי, אשר נעשית באמצעות הבאת ילדים לאימוץ בישראל על פי צווי אימוץ שניתנו במדינות חוץ בלי שנבדקה כשירותם של המאמצים להיות הורים מאמצים וכלי שנעשה כל פיקוח על תקינותו של הליך האימוץ, פעמים רבות תוך פגיעה בטובת הילד המיועד לאימוץ ובזכויותיו.

³ ס"ח התשי"ב, עמ' 146; התשנ"ח, עמ' 295.

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) היה לשר הפנים או למי שהשר הסמיכו לכך, לאחר שהתייעץ עם פקיד סעד ראשי שהוסמך לפי הוראות סעיף 36(ב) לחוק האימוץ, חשש כי אימוץ ילד לפי צו אימוץ או פסק דין שניתנו במדינת חוץ, כאמור בסעיף 3א לחוק האימוץ, מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור, או כי לא התקיים תנאי מהתנאים שבסעיף 3א לחוק האמור, רשאי הוא להתנות את הקניית האזרחות לפי סעיף קטן (א2) בקבלת פסק דין מבית משפט לעניני משפחה הקובע כי האימוץ אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור או כי התקיים התנאי האמור, לפי הענין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכויות שר הפנים או מי שהוסמך על ידו לפי הוראות חוק זה";

(2) בסעיף 10(ג), במקום "מכוח לידה" יבוא "מכוח לידה או מכוח אימוץ".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 9

ולתיקון המוצע בסעיף 20 לחוק מרשם האוכלוסין, כך שהקניית אזרחות לפי הוראות הסעיף האמור תיעשה רק מכוח אימוץ שנעשה לפי אחד ממסלולי האימוץ המוכרים בחוק האימוץ. כמו כן מוצע, בדומה לסמכות שמוצע להקנות לפקיד הרישום בסעיף 9(2) להצעת החוק, להסמיך את שר הפנים או מי שהוסמך לכך על ידו, במקרים חריגים כמפורט בסעיף המוצע, להתנות את הקניית האזרחות לפי סעיף 4ב לחוק האזרחות, באישורו של בית משפט לעניני משפחה כי האימוץ אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור או כי מתקיימים בו התנאים שבסעיף 3א לחוק האימוץ, לפי הענין. מוצע להבהיר כי אין בהוראות הסעיף המוצע כדי לגרוע מסמכויותיו של שר הפנים או מי שהוסמך על ידו לפי הוראות חוק האזרחות (לפסקה (1)).

מוצע לתקן את סעיף 10 לחוק האזרחות, שענינו ויתור על אזרחות, ולהחיל את ההסדר הקבוע בסעיף קטן (ג) ולפיו רשאים הוריו של קטין שנולד מחוץ לישראל והוקנתה לו אזרחות ישראלית מכוח לידה להצהיר בכתב שהם מוותרים על אזרחותו האמורה, גם לגבי קטין שהוענקה לו אזרחות ישראלית מכוח אימוץ. התיקון המוצע יבטל את ההבחנה הקיימת בהוראות הסעיף בנוסחו היום בין קטין שהוא מאומץ לקטין שאינו מאומץ לענין האפשרות של הוריו לוותר על אזרחותו הישראלית. זאת, בהתאם לעיקרון המעוגן בסעיף 35 לחוק האימוץ שלפיו דינו של ילד מאומץ כדין ילדו הטבעי של אדם. יצוין, כי עיקרון זה בא לידי ביטוי גם בסעיפים 4 ו-4א לחוק האזרחות, הקובעים הוראות דומות לענין הקניית אזרחות מכוח לידה או מכוח אימוץ (לפסקה (2)).

מוצע לתקן את סעיף 20 לחוק מרשם האוכלוסין, שענינו רישום אימוץ, ולהתאימו להוראות חוק האימוץ, כך שייקבע בו במפורש כי ילד יירשם כמאומץ במרשם האוכלוסין רק אם אומץ לפי אחד ממסלולי האימוץ המוכרים בחוק האימוץ, כלומר אימוץ לפי צו אימוץ שניתן בישראל על ידי בית משפט או בית דין מוסמך, אימוץ בין-ארצי המוכר לפי הוראות סעיף 28לז לחוק האימוץ כאימוץ לפי חוק האימוץ, ואימוץ ילד ממדינת חוץ על ידי מי שאינו תושב ישראל, המוכר לפי הוראות סעיף 3א לחוק האימוץ כאימוץ לפי חוק האימוץ (לפסקה (1)).

נור מוצע לקבוע כי במקרים שבהם היה לפקיד הרישום, לאחר התייעצות עם פקיד סעד ראשי שהוסמך לפי סעיף 36(ב) לחוק האימוץ, חשש כי אימוץ ילד לפי צו אימוץ או פסק דין שניתן במדינת חוץ כאמור בסעיף 3א לחוק המוצע, מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור, או כי לא התקיים תנאי מהתנאים הנדרשים לפי הסעיף האמור (למשל התנאי ולפיו על המאמץ להיות תושב המדינה שבה ניתן צו האימוץ, להתנות את רישום האימוץ במרשם האוכלוסין באישורו של בית משפט לעניני משפחה כי האימוץ אינו מנוגד לטובת הילד או לתקנת הציבור או כי מתקיים בו התנאי האמור, לפי הענין, מוצע להבהיר, כי סמכותו המוצעת של פקיד הרישום אינה גורעת מסמכויותיו האחרות לפי הוראות חוק מרשם האוכלוסין, למשל הסמכות לדרוש ידיעות והצהרות לפי סעיף 19 לחוק האמור (לפסקה (2)).

לסעיף 10

מוצע לתקן את סעיף 4ב לחוק האזרחות, שענינו אזרחות מכוח אימוץ, ולהתאימו להוראות חוק האימוץ